



# Историјат плеса



# О ПЛЕСУ...

---

- ★ Плес је, као и музика, **језик целог света**. Многе радње не можемо објаснити речима, већ покретима тела, односно плесом.
- ★ Реч **плес** се користи за покрет људског тела, било као врста уметности или као вид дружења, духовног или неког другог ритуала ради забаве.
- ★ Специфично кретање тела, одређени положаји, мимика, гестови, изрази лица... представљају посебан говор о карактеру човека и осећањима. Плесним покретима можемо изразити мисли, доживљаје, обичаје или најпотпуније разумевање.



**Плес је активност у којој уживају сва наша чула!**

# Развој плеса

- ★ Развој људске цивилизације прати развој плеса.
- ★ Током развоја човекове историје, може се приметити да су још најстарије људске заједнице имале високу културу плеса. Кроз плес се изражавало основно људско расположење (веселје, туга, љубав...) и имао је улогу комуникације.
- ★ По времену настанка и играња плесове можемо поделити:
  1. Плесови првобитних људских заједница
  2. Плесови старог века
  3. Плесови средњег века
  4. Плесови у рококоу
  5. Плесови у романтизму
  6. Плес у новом веку
  7. Плес у савременом добу

# ПЛЕСОВИ ПРВОБИТНИХ ЉУДСКИХ ЗАЈЕДНИЦА

---

- ★ Првобитне људске заједнице су покретом и мимиком изражавали осећања, тај плес је био богатији и од самог језика. Плесови су овековечени на пећинским цртежима из каменог доба.
- ★ Претпоставља се да су првобитне заједнице помоћу цртежа плесова преносили приче са генерације на генерацију, док није настао први писани језик.

Слика из пећине  
Магуру на територији  
Бугарске. Приказана  
је праисторијска  
свадба.  
Цртежи су стари око  
12.000 година..



# ПЛЕСОВИ СТАРОГ ВЕКА

---

- ★ У првим цивилизацијама, на пример у Старом Египту, плес је био везан за природу и богове. Плесало се за добру жетву и величање богова кроз ритуалне плесове.
- ★ У неким местима, сваког лета су се одржавали фестивали, који су били посвећени плављењу Нила. На забавама су плесале Бајадере (индијске плесачице), а за фараоне плесало под маскама.



Плесови овог доба су били  
јединствени; разни покрети  
горњег дела тела



Покрети са слике били су  
везани за посмртно  
оплакивање или погребни  
плес.

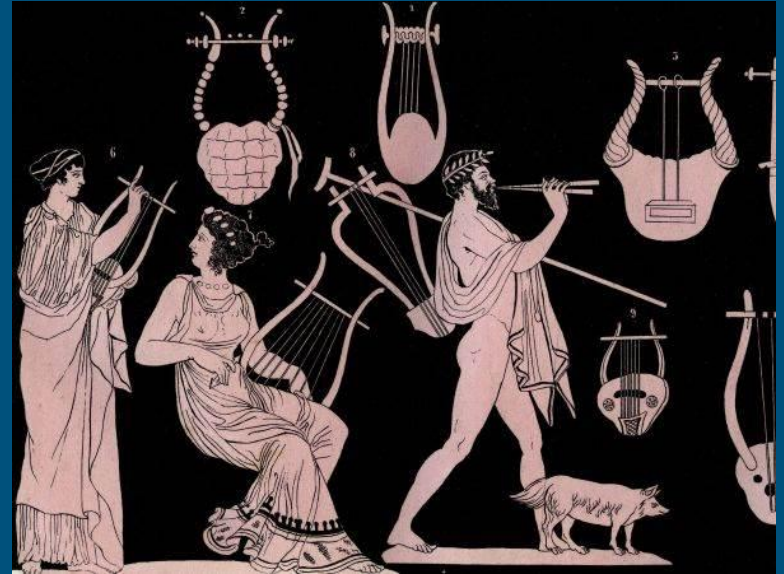




- ★ У Индији плес произлази из божанског; изводили су га у храмским двориштима; класични плесови приказују приче из епова, разне митолошке догађаје и кроз плес народ схвата такве теме.
- ★ Индијски плес спаја: покрете целог тела (трбух заједно са покретима руку), мимику, лице, одећу, шминку, накит и још много ситних детаља кроз које се преноси дубока порука и доживљај.

# Плес у Старој Грчкој

- ★ У Старој Грчкој, плес је био саставни део културе и уско повезан са музиком и поезијом.
- ★ Плесало се у част богова, али је плес био и део физичке припреме за спорт.
- ★ Најпознатији плесови били су **масовни плесови** у време бербе грожђа у част бога Дионизија (претеча данашњих карневалских плесова)



★ **Платон: „Што је у држави боља музика, боља ће бити и држава“.**

# Плес у Старом Риму



- ★ Плес у старом Риму је био под утицајем Грчке.
- ★ Плесало се у част богова, ратова, гладијаторских игара, жетве...
- ★ Фестивали у том периоду су били подразумевани као улични плесови у којима су сви учествовали. Сврха тих фестивала је била давање одушка свакодневним обичајима.

# ПЛЕСОВИ У СРЕДЊЕМ ВЕКУ

---

- ★ **Најнеповољнији** период за плес је био средњи век због ширења хришћанства.
- ★ Хришћанска црква је забранила плесање. Плес је ипак опстао, иако је протеран из црквених храмова.
- ★ Касније црква је била место за окупљање где би људи играли, и то је опстало нарочито код нас.
- ★ Центар друштвеног живота средњег века био је европски **двор**, на којем се забављало племство. Развоју основних корака у плесу, доста је допринело доба витештва и трубадура.

# Плесови у средњем веку

---

- ★ Први познати плес у којем су се плесачи држали за руке, био је **ФАРАНДОЛА**.



# Плесови у средњем веку

---

- ★ Други значајан плес био је **бранле**, који се плесао у полукругу (два корака десно, два лево, тапшање, окрет у скоковима).
- ★ **Естампе** је плес кавалера са две даме. Миран и одмерен, представља претечу плеса у пару. Сви плесови су се одликовали елегантним држањем, са невероватном разноликошћу плесних фигура.

# ПЛЕС У НОВОМ ВЕКУ

---

★ Доба ренесансе је почело у 14. веку и тада је плес био усмерен са елеганцијом. Разноврсност ренесанских плесова се повећала у 16. веку тј. новом веку.

★ Плес се развијао у два правца:

**1. дворски плес**

**2. народни плес**

★ На дворовима се појављују професионални учитељи плеса. Они су заслужни за манире, наклоне, држање, нове кораке, осмишљавање забава итд.

★ **Плесови:** Bassadance, Pavane, Almain (спорији), Galliard, Canario, Saltarello (бржи).

**Bassadance** : реч *basse* означава покрет у плесу где плесачи клизе лаганом грациозно без подизања стопала са пода.

**Pavane** : плес за парове; појавио се 1508. године у Италији.

**Almain** : води порекло из Немачке.

**Galliard** : веома живахан плес од пет корака, са пуно скокова.

**Canario** : један од најбржих плесова из периода ренесансе; лупање стопала и покрети праћени музиком.

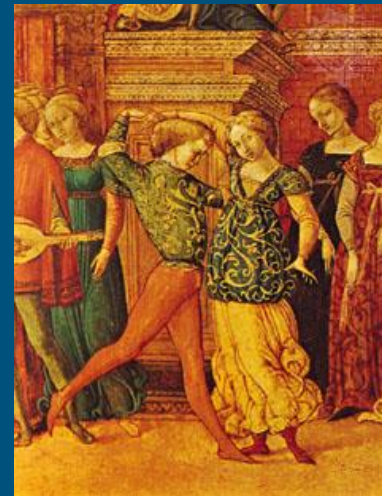
**Saltarello** : *салт аре* (итал.)= скакати, плес у којем се интензивно скаче.



Bassandance



Pavan  
e



Galliard



<- Canario

Saltarello →



- ★ Од 1660-1670. године, у периоду рококо-а, највише се развијао балет, док се на двору и даље задржавају друштвени плесови. Плесали су се:

Quadrille, Cotilloni, Country dance.

- ★ У каснијем периоду долази до одређених промена:

Allemande : се плеше у  $\frac{3}{4}$  такту, са енглеским стилем, што одговара валцеру.

Крајем XVIII века, развија се немачка школа и плес Landler, са поскоцима и окретима. Полонеза је отварала све значајније елитне приредбе, а плешу се и

Krakowaik, Galop, Mazurka.



Quadrille



Cotillion



Allemande



<- Mazurka



Galop →

★ У периоду романтизма плес се сели у плесне дворане, намењене забави.  
Плесали су се:

полке, валцери, кан кан, мазурка.

XIX век карактеришу плесови:

Krakowaik, Poloneza, Mazurka (Пољска), Galop, Polka, Češka beseda, Regdovak, Strašek,  
Češka polka (Чешка), Tarantela (Италија), Rheinlandler (Баварска), Schottish (Шкотска)



Valcer



Kan kan



Polka



<-  
Tarantella

Schottish →



shutterstock.com · 1130300774

# ПЛЕСОВИ У САВРЕМЕНОМ ДОБУ

---

- ★ Почетком XX века појављују се плесови из Америке.
- ★ Плеше се из забаве, а плес почиње да се развија као спорт. Губи се балетска техника и покрети су природнији. Почела је изградња великих плесних дворана, развој оркестара који су свирали одговарајућу музику, прва такмичења...
- ★ У XX веку настају и развијају се плесови какве играмо и познајемо данас.

# Плесови у савременом добу

- ★ Почевши од двадесетих година енглески учитељи су прво кренули од **валцера**, а затим се појављују: **фокстрот, танго**, а касније и **латино плесови: румба, самба, ча ча ча, џајв, хип - хоп, салса, диско**.



# ТАНГО

- ★ **ТАНГО** је оригинално био плес импровизације који је комбиновао ритам и покрете неколико ранијих музичких и плесних традиција. Све до 1900. године можемо рећи да је то прва фаза у тангу, карактеристична по импровизацији, где су музичари на слух пратили плесаче.
- ★ Период од 1920. до 1940. Аргентинци зову златно доба танга. Танго тада добија данашњи облик.



# РУМБА

---

- ★ **Румба** је латиноамерички плес који се развио на Куби.
- ★ **Румба** је душа латиноамеричке музике и плеса. Фасцинантни ритмови и покрети тела, румбу чине једним од најпопуларнијих плесова.



# САМБА

- ★ **Самба** је типичан бразилски плес који има изворе у старим фолклорним мотивима.



# ЧА ЧА ЧА



- ★ **Ча ча ча** је млађа музичка форма у развоју афро-кубанске музике. Педесетих година прошлог века доживела је велику популарност и од тада је један од најпопуларнијих друштвених плесова.

# САЛСА

- ★ **Салса** је по плесној класификацији латиноамерички плес и припада друштвеним плесовима. То значи да салса има сопствена такмичења, фестивале, сценске наступе са једне стране, док је са друге стране, тренутно код нас, а можда и у свету, најзаступљенији и најпопуларнији друштвени плес.



# ДИСКО ПЛЕС

---

- ★ Седамдесетих година појавила се **диско музика**. Популарност јој је расла, а настајали су и нови плесни кораци.
- ★ Диско плес одликује веома једноставан трокорак где играте прва два корака у месту, а трећи корак назад. Мушкарац креће левом ногом, а жена десном.



# ХИП-ХОП ПЛЕС

- ★ **Хип - хоп** плес се првобитно играо уз хип - хоп музику, или се развио као део хип - хоп културе.
- ★ **Хип - хоп** игри старе школе припадају стилови који су се развили 70-тих и 80-тих година и првобитно су се играли уз хип хоп музику старе школе.



# ЛИНКОВИ ПЛЕСОВА

---

<https://youtu.be/flf7v1HLhpQ> - фарандола (средњи век)

[https://youtu.be/B10z9b\\_PRXw](https://youtu.be/B10z9b_PRXw) - паване

<https://youtu.be/kM-eJ42ImGE> - гаљарда

<https://youtu.be/PWMyb1UtlzE> - салтарело

нови век (најпознатији плесови)

<https://youtu.be/3JPrMGiGJdo> - Quadrille

<https://youtu.be/cZWDrjLO7r4> - L' Allemande

<https://youtu.be/8Sb7gp98wAc> - Mazurka

рококо

# ЛИНКОВИ ПЛЕСОВА

---

<https://youtu.be/xtac0FxEfmQ> - валцер

<https://youtu.be/rVSFe--rTC4> - кан кан

<https://youtu.be/kM-eJ42ImGE> - полка

романтизам

<https://youtu.be/tCTAwzHxFFE> - танго

<https://youtu.be/44yDp37jPuk> - салса

<https://youtu.be/OaM8DALTF0Y> - самба

<https://youtu.be/AL-DymI95LI> - хип-хоп

савремено доба (најпознатији плесови)



# ХВАЛА НА ПАЖЊИ!



Јана Мањенчић, Анђела Јекић, VIII5  
ОШ “Вук Караџић” Шабац (ИО Мачвански  
Причиновић)  
Ментор - Снежана Шалаи Тибор, дипломирани  
професор музичке културе

